

ORGANIZACE SOUČINNOSTI

Organizace součinnosti nabývá v soudobém boji velkého významu. Přesto tuto činnost velitelé a štáby často na jedné straně podceňují a na druhé straně, vzhledem k náročnosti na přípravu, ne vždy dostatečně zabezpečují. Přitom úspěch operace i boj může být v současných podmínkách zabezpečen jen při vysoké efektivnosti velení a součinnosti druhů vojsk. Zkušenosti z Velké vlastenecké války Rudé armády nám ukazují, že často právě vysoká úroveň organizace součinnosti mezi jednotlivými druhy vojsk byla podmínkou dosažení úspěchu v boji. Organizací součinnosti se zabývali i ti nejnižší velitelé. Právě podmínky vedení války, zkušenosti těžce nabyté v boji a často i krvavě zaplacené byly hlavní hybnou pákou, kterou se součinnost prosazovala v práci všech velitelů a štábů.

Co vlastně zahrnujeme pod pojem součinnost? Z hlediska materialistické filosofie všechny jevy, které probíhají v přírodě i společnosti nemůžeme chápat jako nahodilé, samostatné, oddělené a vzájemně na sobě nezávislé, ale právě naopak jako organický svazek předmětů a jevů, které jsou navzájem propojeny, závisí na sobě a jsou si navzájem podmíněny. Pochopit jakýkoliv jev v přírodě i společnosti znamená proniknout do jeho samé podstaty, poznat jeho spojení s ostatními jevy, poznat zákony jimiž se řídí apod. Toto v plné míře platí o součinnosti z vojenského hlediska. Musíme dokonale poznat zákony vedení ozbrojeného zápasu ve všech jejích souvislostech a potom můžeme v souladu s nimi předvídat a záměrně ovlivňovat jejich působení v průběhu vedení ozbrojeného zápasu.

Proto nejdůležitější povinností velitelů a štábů všech stupňů je organizace součinnosti a zabezpečení její nepřetržitosti v průběhu bojové činnosti. Organizace součinnosti záleží ve sladění palebné činnosti a manévru vojsk podle cíle, místa, času a způsobu plnění úkolů a v usměrnění jejich úsilí k dosažení stanovených cílů.

Součinnost musíme udržovat nepřetržitě a v případě narušení ji ihned obnovovat.

Předpis Oper-1-1 a Oper-2-1 nám stanoví hlavní zásady organizace a je do určité míry vodítkem jak ji organizovat. Na druhé straně tyto předpisy dávají i dostatečnou volnost všem velitelům, štábům při organizaci součinnosti zejména na nejnižších stupních velení. Proto chceme ukázat z jakých podkladů při organizaci součinnosti vycházíme, jaké dokumenty a s jakým obsahem zpracováváme.

Podklady pro organizaci součinnosti

Součinnost připravujeme souběžně s přípravou rozhodnutí velitele. Úkoly součinnosti stanoví velitel při přijímání rozhodnutí a předává je podřízeným při vydávání bojových úkolů. Z těchto zásad je třeba vycházet. Hlavním základem pro organizaci součinnosti je tedy rozhodnutí velitele. Velitel musí již při ujasnění úkolu a hodnocení situace myslet na to, které hlavní otázky bude třeba při součinnosti dále rozpracovat. Z tohoto pohledu hodnotí i návrhy náčelníků druhů vojsk a služeb.

Praxe bývá taková, že jeden důstojník - operátor na základě podrobných pokynů velitele zahájí přípravu organizace součinnosti. Je důležité abychom organizaci součinnosti řádně připravili. Řádnou přípravu zabezpečuje zejména přesné stanovení úkolu velitelem a dostatečná praxe i teoretická úroveň zpracovatele.

Je správné, abychom již při zpracování podkladů pro organizaci součinnosti měli k dispozici nejen písemné, ale i grafické rozhodnutí velitele. Jen tak můžeme zabezpečit realitu navržených závěrů.

Soudobý boj je charakterizován mimo jiné i nedostatkem času. Čas je důležitým kritériem v činnosti všech velitelů a štábů. Jestliže jsme dříve mohli počítat s přípravou operace na týdny, dnes můžeme počítat jen na dny a hodiny. To má velký význam i pro metodu součinnosti. Jestliže dříve mohla probíhat součinnost formou pokynů velitelů a návrhů podřízených k jednotlivým řešeným otázkám, nedostatek času v soudobém boji bude stále více vyžadovat od velitele direktivní formu řešení všech úkolů součinnosti. To klade velké nároky na teoretickou i praktickou připravenost, vysokou úroveň vojenského myšlení nejen velitele, ale i celého štábu včetně zpracovatele.

Které hlavní otázky budeme při součinnosti řešit? Nějakou šablonu nechceme pro organizaci součinnosti uvádět. Součinnost musí vždy vycházet z konkrétní situace vedení boje. Přesto můžeme uvést obecné zásady a otázky, ke kterým je nutné součinnost organizovat, nebo které je nutné při součinnosti řešit.

Je to sladění:

- vlastních jaderných úderů s údery nadřazeného a sousedů,
- paleb a úderů letectva, manévru a činnosti pozemních vojsk s jadernými údery,
- paleb a manévru vševojskových svazků se svazky a útvary druhů vojsk podle úkolů, místa a času při společném plnění stanovených úkolů,
- opatření k všestrannému zabezpečení bojové činnosti vojsk.

Rozpracováním těchto obecných zásad na konkrétní situaci vytvoříme předpoklady pro úspěšnou organizaci součinnosti. Řešené otázky budou zále-

žet na druhu bojové činnosti, jestli půjde o první nebo druhý sled, na dosa-
vadním charakteru bojové činnosti, pravděpodobném zámyslu nepřítele atd.
V každém případě chceme organizací součinnosti dosáhnout toho, aby podří-
zení přesně znali svoje úkoly i způsoby jejich plnění v možných variantách
bojové činnosti ve spolupráci s ostatními vojsky, silami a prostředky.

Dokumenty pro organizaci součinnosti

Pro organizaci součinnosti zpravidla zpracujeme dva dokumenty „Plán
práce velitele při organizaci součinnosti“ a „Plán součinnosti“. Při nedostat-
ku času můžeme organizovat součinnost na základě bojových úkolů a pokynů
velitele, které vydává přímo podřízeným velitelům.

Na taktických stupních se v praxi se zpracováním „Plánu součinnosti“ ne-
setkáme. Součinnost řeší často jen organizační otázky a je velmi obecná. Je to
zejména proto, že pro zpracování náročného dokumentu není na tomto stupni
dostatek času. Proto při zpracování dokumentů pro součinnost je třeba vychá-
zet z toho, co je jejich hlavním úkolem, komu slouží a jaké jsou časové mož-
nosti jejich zpracování.

Hlavním úkolem „Plánu práce velitele“ je zejména stanovit, kdo se součin-
nosti zúčastní, kde a kdy bude probíhat a jaké hlavní otázky budou řešeny.
„Plán součinnosti“ již jednotlivé otázky přímo řeší. Stanoví pravděpodobné
varianty zahájení a vývoje boje a slaďuje činnost vševojskových svazků se
svazky a útvary druhů vojsk, s jadernými údery a palbami dělostřelectva co
do úkolu, místa a času. Případné další řešené otázky při součinnosti zapracu-
jeme dodatečně do plánu.

Časové možnosti pro zpracování těchto dokumentů jsou zpravidla na všech
stupních velmi omezené. Je to dáno tím, že i doba potřebná pro přijetí roz-
hodnutí se neustále zkracuje.

Například doba pro přijetí rozhodnutí na stupni svazu v průběhu vedení
bojové činnosti je asi 5 hodin, na stupni svazku je asi 3 hodiny a na nižších
stupních je tato doba ještě kratší. Přitom zpracování „Plánu součinnosti“ je
poměrně náročné a dokonce i zkušenému štábnímu pracovníku jeho příprava
a zpracování trvá 2–3 hodiny.

Z toho vyplývají pro zpracovatele i štáb tyto závěry:

1. Zpracování podkladů pro součinnosti je třeba zahájit současně s tvorbou
závěrů pro přijetí rozhodnutí (po přijetí zámyslu).

2. Dokumenty, tj. „Plán práce velitele“ i „Plán součinnosti“ sloučit a vytvo-
řit jediný dokument, který bude řešit otázky organizační i obsahové.

Plán součinnosti je třeba připravit pro celou operaci. Zatím se osvědčilo,
aby zpracovatel měl připravenou pro urychlení zpracování plánu součinnosti
pomůcku — metodiku tvorby tohoto dokumentu. Obsahem metodiky jsou kromě
stanovení jednotlivých období, ke kterým bude velitel součinnost organizovat,
také otázky, které budou v jednotlivých obdobích řešeny, kdo je připravuje,
s kým a ve kterém čase v návaznosti na metodiku práce štábu organizuje sou-
činnost.

V každém plánu součinnosti musí být vyjádřen charakter činnosti nepříte-
le a vlastních vojsk v dané situaci, pravděpodobný zámysl nepřítele, zámysl
velitele k řešení dané situace a úkoly pro první a druhý sled, raketové vojsko

a dělostřelectvo, vojsko PVO, ženijní, chemické vojsko a úkoly pro materiální, technické a zdravotnické zabezpečení.

V plánu součinnosti jsou zpravidla stanovena při plánování operace tato období:

1. Uvedení vojsk do plné bojové pohotovosti a překrytí státní hranice.
2. Příprava zaujetí výchozího prostoru.
3. Zabezpečení prvního jaderného úderu.
4. Splnění bližšího úkolu.
5. Splnění dalšího úkolu.

V jednotlivých obdobích je třeba podrobně rozpracovat jednotlivé dílčí úkoly.

V prvním období to bude zejména jaká opatření učinil nepřítel ke zvýšení bojové pohotovosti, co mu zbývá vykonat k dosažení plné bojové pohotovosti a jaký může být jeho zámysl.

Jaká opatření k dosažení plné bojové pohotovosti učinila vlastní vojska, co zbývá vykonat po jednotlivých družích vojsk a jaké závěry z toho vyplývají pro dosažení plné bojové pohotovosti ve stanovené době.

Způsoby překrytí státní hranice dalšími silami a prostředky na předpokládaných směrech hlavního úderu nepřítele.

Ve druhém období to bude zjistit možný zámysl nepřítele k zaujetí operační sestavy a zahájení agrese. Stanovit zámysl velitele svazu k zaujetí výchozího prostoru motostřeleckými a tankovými svazky, RVD, letectvem, vojskem PVO, ženijním a chemickým vojskem, místy velení a týlovými svazky a útvary.

Ve třetím období půjde o vedení prvního jaderného úderu. Zámysl nepřítele k možnému přechodu na použití jaderných zbraní, které cíle budou ničit a pravděpodobnou dobu přechodu.

Zámysl velitele svazu k přechodu na použití jaderných zbraní. Kolik vést v 1. jaderném úderu celkem úderů a kterými prostředky a na které cíle. Sladění jaderných úderů raketového vojska s údery letectva a metodika vedení jaderného úderu. Současně řešit odstranění následků prvního hromadného úderu nepřítele.

Ve čtvrtém období (splnění bližšího úkolu) řešíme zámysl nepřítele při vedení vzdušného a pozemního úderu. Zámysl vlastních vojsk k odražení agrese a způsobu přechodu do útoku úderného uskupení. Boj jednotek vyčleněných do překrytí a způsob vyvedení hlavních sil do útoku. Úkoly raketového vojska a dělostřelectva při odražení agrese nepřítele a zabezpečení přechodu vlastního úderu uskupení do útoku. Průlom hlavního pásma obrany nepřítele, vytvoření průlomového uskupení, dosažení potřebných hustot dělostřeleckých hlavních a tanků v úseku průlomu.

Vysazení výsadek a jejich zabezpečení letectvem a vlastními silami a prostředky. Způsob násilného přechodu vodních toků, úseky přechodu a metodika přechodu. Zámysl velitele k zasazení druhého sledu a zabezpečení narůstání tempa útočné operace v hloubce.

V pátém období řešíme splnění úkolu: jakými silami, na kterých směrech vést údery a jak splnit úkol. Jak zaměřit úsilí týlu pro plnění dalšího úkolu a jaké zásoby mít na konci operace. V závěru stanovit signály pro velení vojskům.

Závěrem chceme zdůraznit, že nejdůležitější povinností velitelů a štábů při přípravě i řízení operace (boje) podřízených vojsk je udržení **nepřetržité součinnosti**. Je-li součinnost narušena, musí štáb neprodleně učinit opatření k jejímu obnovení.

Součinnost na operačním stupni zpravidla organizujeme na mapách a plastických stolech, na taktickém stupni zpravidla v terénu.

Štáby vojsk, které plní společné úkoly, jsou povinny nepřetržitě se vzájemně informovat o situaci. K tomu si mohou vyměňovat představitele, pomůcky utajeného velení, signální tabulky a jiné nezbytné dokumenty.

Stanovení součinnostních signálů, signálů výstrahy a rozpoznávání je rovněž velmi důležitým úkolem, zejména při plnění společných úkolů, např. likvidaci obklíčeného uskupení nepřítelů, ovládnutí přepravišť přes vodní toky, důležitých komunikačních uzlů, horských soutěsek atd.

Hlavním cílem součinnosti je maximálně využít všech sil a prostředků, zejména jaderných ke zničení nepřítelů. Proto je třeba se ke splnění tohoto cíle odpovědně připravovat. Jen důkladným pochopením zámyslu nadřízeného velitele, přesnou znalostí svého úkolu, schopností předvídat vývoj situace, udržováním těsné spolupráce s ostatními druhy vojsk a sousedy můžeme dosáhnout vítězství nad nepřitelem.

K tomu můžeme využívat všech plánovaných opatření přípravy velitelů a štábů, odpovědně a systematicky se v této oblasti zdokonalovat.